

ויקרא יב

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרֶיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כַּיְמֵי נִדְתָה דֹתָהּ טָמְאָה: (ג) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ: (ד) וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד מִלֵּאת יְמֵי טְהָרָה: (ה) וְאִם נִקְבְּהָ תֵלַד וְטָמְאָה שִׁבְעִים כְּנֻדָתָהּ וְשָׁשִׁים יוֹם וּשְׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דַּמֵּי טְהָרָה: (ו) וּבִמְלֵאת יְמֵי טְהָרָה לְבֶן אוֹ לְבַת תֵּבִיא כָּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן יוֹנָה אוֹ תֵר לַחֲטָאתָ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכְּהֵן: (ז) וְהִקְרִיבוּ לְפָנָי יְקֹנֶק וְכִפֵּר עָלֶיהָ וְטָהַרָה מִמִּקְרַדְמִיָּה זֹאת תִּזְכָּר הַיְלָדָת לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָה: (ח) וְאִם לֹא תִמְצָא יְדָהּ דֵּי שָׂה וְלִקְחָה שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לַחֲטָאתָ וְכִפֵּר עָלֶיהָ הַכְּהֵן וְטָהַרָה:

~ טומא וטהרה ~

נבילה, שרץ (ויקרא י"א), צרעת (ויקרא י"ד), זב/זבה (ויקרא ט"ז), מת (במדבר י"ט).

R. Soloveitchik, Man of Faith in the Modern World, p.104

All ritual defilements have one common denominator, namely, being exposed to experiences which are depressing, ugly, and life negating, all of which are emotionally and aesthetically jarring.

מדרש תנחומא (בובר) פרשת קדושים סימן ח

... אילולי שהעלים הקב"ה מבני אדם יום המיתה, לא היה אדם לא בונה, ולא נוטע, שהיה אומר למחר אני מת, למה אני עומד ליגע בשביל אחרים, לפיכך העלים הקב"ה לבות בני אדם מן המיתה, שיהא אדם בונה ונוטע, זכה [יהיה] לו, לא זכה לאחרים.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יד עמוד א

ואמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב: +דברים יג+ "אחרי ה' אלהיכם תלכו"? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה?! והלא כבר נאמר: +דברים ד+ "כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא!" אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה ...

שמות ג (יד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֲהִיָּה אֲשֶׁר אֲהִיָּה ...

D. Birnbaum, p.70 - "... the primal essence of God is potentiality."

- **בראשית ד** - (א) וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת יְקֹנֶק:
- **בראשית יד** - (יט) וַיִּבְרָכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קָנָה שָׁמַיִם וְאָרֶץ:
- **קאסוטו (1883-1951) - ק.נ.ה. = ב.ר.א**

D. Birnbaum, p.69, based on Ohr Hahayim - "...The conception of a daughter who will maintain within herself a greater creative potential, raises her to a higher level of holiness. After the potential leaves her womb, her level of purity descends. Inasmuch as a female fetus represents a higher level of potentiality, upon the birth of a girl the mother's level of purity descends doubly. For potential creation is indeed holy.

~ קרבן חטאת ~

רבינו בחיי ויקרא פרק יב פסוק ז

וכפר עליה. אין לשון כפרה נופל כי אם על החטא, ולפיכך קרבן זה של יולדת מחודש כקרבן הנזיר, כי מה חטאה בזמן הלידה שתצריכנה התורה קרבן, ואם זה הקרבן הוא על שבאה בסכנה ונצלה מהמיתה, היה ראוי לה שתביא תודה, ולמה תביא עולה וחטאת:

ויתכן לפרש שאין הקרבן הזה מצד חטא של עצמה רק מצד אמה שהיא היתה אם כל חי, כי לולא החטא ההוא היה האדם מוליד עם אשתו שלא בדרך תאוה וחשק אלא בדרך הטבע הגמור, כטבע האילן המוציא פירותיו בכל שנה שלא בתאוה, והיולדת הזו כאמה בתה במעשה החטא, כי הענפים הם מקולקלים בקלקול השורש, ועל כן יצריכנה הכתוב קרבן לכפר על החטא הקדמוני, שכן נצטוו בסבת אותו החטא על שלש מצות, והן נדה וחלה והדלקת הנר.

נדה לא:ב

מאי משמע דהאי חטא [של היולדת] לישנא דדכווי [טהר] הוא? דכתיב (ויקרא י"ד) וחטא את הבית, ומתרגמינן, וידכי [טהר] ית ביתא. ואי בעית אימא מהכא: תהלים נ"א תחטאני באזוב ואטהר.

- ויקרא יד:מט וְלָקַח לַחֲטָא אֶת הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפְרִים וְעָץ אֶרְזוּ וְשָׂנִי תוֹלַעַת וְאַזְבִּי:
- ויקרא ח:טו וַיִּשְׁחֹט וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת הַדָּם וַיִּתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבְּעוֹ וַיִּחַטֵּא אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת הַדָּם יָצַק אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְדָּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו:

יומא ח:ט

... אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין [נ]מי מטהר אתכם? אביכם שבשמים, שנאמר (יחזקאל ל"ו) "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" ואומר (ירמיה י"ד) "מקוה ישראל ה'", מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל:

R. Soloveitchik, Man of Faith in the Modern World, p.133

Rabbi Akiva is formulating a significant equation; the state of sinfulness (חטא, עון), is equated with *tumah*, ritual uncleanness.... sin = *tumah*.

~ ברית מילה ~

ספר הכוזרי מאמר א אות קטו

... ומתנאי המילה וסבותיה שיזכור תמיד כי היא אות אלהית, שמה האלהים באבר התאווה הגוברת, לגבור עליה ולא ישתמש בה אלא כראוי, בהנחת הזרע במקום הראוי ובעת שראוי וכאשר ראוי, ...

אור החיים ויקרא פרק יב פסוק ג

אכן אשכילך בדבר האלהים, לפי מה שקדם לנו מדבריהם כי בחינת הערלה היא בחינת הרע, כי מעשה הערלה הוא יגיד על בחינת נעלמות, כי כל הגוף אינו אלא נרתק לנפש והנרתק יודיע את מה שבתוכו, ואמר ה' כי ישראל כשימולו הערלה הנה הם מושללים מבחינת הרעה שהערלה סימן לה, מה שאין כן אומות העולם שכל נפשם היא בחינת הרע שהיא הערלה, והוא מה שרמז באומר (ירמיה ט) כי כל הגוים ערלים, ודבר ידוע כי בריאת אדם הראשון היתה בריאה תמה בבחינת הקדושה מושללת מכל רע, ולזה לא היתה בתכונתו בחינת הערלה, ובסיבת החטא משך בערלתו (סנהדרין לח:), ונולדה בו בחינת הערלה, וגם נמשך מזה שליטת הטומאה באשה והוא דם נידותה כי הוא זה סיבת היותו כמאמרם ז"ל (ערובין ק: , כתובות י:) ...

מדרש תנחומא תזריע ז' וביום השמיני ימול בשר ערלתו (ויקרא יב ג) ...

שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא, "איזה מעשים נאים: של הקב"ה או של בשר ודם?"

א"ל, "של בשר ודם נאים."

א"ל טורנוסרופוס הרשע, "הרי השמים והארץ יכול אתה לעשות כהם?!"

א"ל ר' עקיבא, "לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות שאין שולטין בהן, אלא בדברים שהן מצויין בבני אדם."

א"ל, "למה אתם מולים?!"

א"ל, "אף אני הייתי יודע שאתה עתיד לומר לי כן, לכך הקדמתי ואמרת ליך מעשה בשר ודם הם נאים משל הקב"ה. הביאו לי שבולים וגלוסקאות, [אמר לו אלו מעשה הקב"ה ואלו מעשה בשר

ודם אין אלו נאים, הביאו לי] אנוצי פשתן וכלים מבית שאן,

א"ל, "אלו מעשה הקב"ה ואלו מעשה בשר ודם, אין אלו נאים,

א"ל טורנוסרופוס, "הואיל הוא חפץ במילה, למה אינו יוצא מהול ממעי אמו?!"

א"ל ר' עקיבא, "ולמה שוררו [חבל טבור] יוצא בו, לא תחתוך אמו שוררו, ולמה אינו יוצא מהול, לפי שלא נתן הקב"ה לישראל את המצות אלא כדי לצרף בהן, לכך אמר דוד "כל אמרת אלוה

צרופה" (תהלים יח לא).

עקדת יצחק, שער י"ח (יצחק עראמה 1420-1494, ספרד)

והתועלת השישי הוא בבחינת עשייתה, וזה כי מבלעדי כל התועלות המיוחדים שזכרו, יש תועלת גדול, מצד היותה נעשית במצוות הבורא כאחת מכל המצוות אשר הורה בה, שלא נעשית לתכלית מהתכליות האנושיות, אשר יעשה האדם לרצון שכלו או על פי בחירתו, כי אף על פי שנמשכו ממנה כל התועלות הנזכרים, לא מפני זה יתעורר האדם כלל לעשותה, אם לא מפני היותה מצווה

אלוקית, אשר לזה נאמר בה (בראשית י"ז) "התהלך לפני ה' והיה תמים", והוא מה שאמר בו [רבי

(נדרים לב.):] גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, שנאמר: (ירמיהו ל"ג) "אם לא בריתי – יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת", שהיא בבחינת עשייתה מכלל

המצוות אשר היו סיבה לבריאת שמים וארץ.